

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้/รับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานประจำปี พ.ศ. 2568

ประเด็นที่ (3) ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

กระบวนการ/โครงการ	ชื่อความเสี่ยง
โครงการ	การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสำหรับให้บริการแสงซินโครตรอนและเทคโนโลยีขั้นสูงเพื่ออุตสาหกรรม จัดซื้อครุภัณฑ์เครื่องมือวัดพิักัดความละเอียดสูง (CMM) งบประมาณ 13,070,000.00 บาท

การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

โอกาส/ผลกระทบ	1	2	3	4	5
โอกาส (Likelihood)	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยที่สุด	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นได้มากที่สุด
ผลกระทบ (Impact)	แทบจะไม่มีผลกระทบ	เริ่มมีความกังวลหรือมีการสอบถามข้อมูล	มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนในหน่วยงาน หน่วยตรวจสอบของหน่วยงานเข้าตรวจสอบ	เกิดความเสียหายแก่ส่วนราชการ ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบ

ระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

ลำดับขั้นตอน	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)			ระดับความเสี่ยง
			Likelihood	Impact	Risk Score	
1	กระบวนการจัดทำขอบเขตงาน (TOR)	- กำหนดคุณสมบัติยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่ง ไม่เปิดกว้างเป็นการทั่วไป มีการลือคสเปก มีการประสานกับบริษัทหรือผู้ที่จะเป็นคู่สัญญา ตั้งแต่เริ่มต้น ทำให้เกิดการเอื้อประโยชน์ให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งเพื่อเรียกรับสินบน	2	5	10	สูง
2	การกำหนดราคากลาง	- กำหนดราคากลางสูงเกินจริงเพื่อให้มีส่วนต่างสำหรับการรับสินบน	3	3	9	ปานกลาง
3	กระบวนการจัดซื้อ จัดจ้าง	- การเรียกรับสินบนหรือเงินทอนในการจัดซื้อจัดจ้างโดยร้านที่มีเงินทอนเยอะจะได้รับพิจารณาก่อนอันดับแรกทำให้ได้พัสดุที่ไม่มีคุณภาพไม่ตรงตามคุณลักษณะหรือความต้องการใช้งาน -เปิดเผยข้อมูลลับให้กับผู้เสนอราคาบางรายเพื่อให้ได้เปรียบในการเสนอราคาสำหรับการเรียกรับสินบน	3	4	12	สูง
4	กระบวนการตรวจรับ	- การตรวจรับพัสดอาจเรียกรับสินบนเพื่อตรวจรับงานที่ไม่เป็นไปตามสัญญาและรูปแบบหรือมาตรฐานที่กำหนด - มีการตั้งคณะกรรมการที่ไม่เป็นกลางและอาจนำไปสู่การเรียกรับสินบนจากผู้ประกอบการ	2	5	10	สูง

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอน	ประเด็นความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
1. กระบวนการจัดทำขอบเขตงาน (TOR)	- กำหนดคุณสมบัติยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่ง ไม่เปิดกว้างเป็นการทั่วไป มีการลือคสเปก มีการประสานกับบริษัท หรือผู้ที่จะเป็นคู่สัญญา ตั้งแต่เริ่มต้น ทำให้เกิดการเอื้อประโยชน์ให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งเพื่อเรียกรับสินบน	สูง	- การกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดทำ TOR - กำหนด TOR อย่างเป็นกลาง ครอบคลุม และตรวจสอบได้ ระบุ รายละเอียดของงานหรือสิ่งของ ที่ต้องการจัดซื้อจัดจ้างอย่างชัดเจน ครอบคลุม และไม่เจาะจงยี่ห้อหรือคุณสมบัติเฉพาะเว้นแต่มีเหตุผลจำเป็น	- การจัดตั้งคณะกรรมการกำหนดร่าง TOR ควรแต่งตั้งในรูปแบบของคณะกรรมการไม่ใช่แต่งตั้งรายบุคคล และควรแต่งตั้งสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันไปเพื่อไม่ให้เกิดการล็อกสเปก - มีการทบทวนและสอบถามกระบวนการทำงานโดยผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัดให้เป็นไปตามระเบียบในทุกขั้นตอน โดยให้เจ้าหน้าที่พัสดุและผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญ เข้ามามีส่วนร่วม - ใช้แนวทางปฏิบัติที่โปร่งใสจากหน่วยงานกลางยึดแนวทางหรือแบบฟอร์ม TOR จากกรมบัญชีกลาง หรือหน่วยงานกลางที่เกี่ยวข้อง - จัดเก็บหลักฐานการพิจารณา TOR อย่างเป็นระบบ บันทึกการประชุมพิจารณา TOR และเหตุผลประกอบการตัดสินใจในแต่ละข้อ	ต.ค. 67 - ก.ย. 68	ไม่ใช้งบประมาณ	ทุกฝ่าย/ส่วนที่เกี่ยวข้องกับ การจัดซื้อจัดจ้าง

ขั้นตอน	ประเด็นความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
2. กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง	- การเรียกรับสินบนหรือเงินทอนในการจัดซื้อจัดจ้างโดยร้านที่มีเงินทอนเยอะจะได้รับพิจารณาก่อนอันดับแรกทำให้ได้พัสดุที่ไม่มีคุณภาพไม่ตรงตามคุณลักษณะหรือความต้องการใช้งาน - เปิดเผยข้อมูลลับให้กับผู้เสนอราคาบางรายเพื่อให้ได้เปรียบในการเสนอราคาสำหรับการเรียกรับสินบน	สูง	- ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการจัดซื้อจัดจ้าง เช่น ระบบ e-GP เพื่อเพิ่มความโปร่งใสในการดำเนินงานและลดความเสี่ยงในการรับสินบน - ควบคุม กำกับ ให้บุคลากรปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และแนวทางการจัดจ้างโดยเคร่งครัด	- จัดทำและเผยแพร่แผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ - ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 กฎกระทรวง ระเบียบและประกาศที่เกี่ยวข้อง รวมถึงคำสั่งมอบอำนาจเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ	ต.ค. 67 - ก.ย. 68	ไม่ใช้งบประมาณ	ทุกฝ่าย/ส่วนที่เกี่ยวข้องกับ การจัดซื้อจัดจ้าง
3. กระบวนการตรวจรับ	- การตรวจรับพัสดุดาจเรียกรับสินบนเพื่อตรวจรับงานที่ไม่เป็นไปตามสัญญาและรูปแบบหรือมาตรฐานที่กำหนด - มีการตั้งคณะกรรมการที่ไม่เป็นกลางและอาจนำไปสู่การเรียกรับสินบนจากผู้ประกอบการ	สูง	- ควรมีการตั้งคณะกรรมการที่เป็นอิสระในการตรวจสอบกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง และเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบจากภายนอกองค์กร - ตรวจรับตามสัญญาและ TOR อย่างเคร่งครัด หากพบว่าไม่ตรง ต้อง ปฏิเสธการรับมอบ และให้แก้ไขก่อน	- กำหนดหลักเกณฑ์การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ - กำกับดูแลให้บุคลากรปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และแนวทางการจัดซื้อจัดจ้าง โดยมีขั้นตอนเสนอขอความเห็นชอบผ่านสายบังคับบัญชาตามลำดับ	ต.ค. 67 - ก.ย. 68	ไม่ใช้งบประมาณ	ทุกฝ่าย/ส่วนที่เกี่ยวข้องกับ การจัดซื้อจัดจ้าง
4. การกำหนดราคากลาง	- กำหนดราคากลางสูงเกินจริงเพื่อให้มีส่วนต่างสำหรับการรับสินบน	ปานกลาง	- เปิดเผยเอกสารขอบเขตงาน (TOR) และราคากลางบนเว็บไซต์ของหน่วยงาน เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถตรวจสอบได้ - เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการหลายรายเข้าร่วมเสนอราคา เพื่อให้เกิดการแข่งขันและได้ราคาที่เหมาะสม - จัดตั้งคณะกรรมการอย่างรอบคอบหลีกเลี่ยงผลประโยชน์ทับซ้อน โดยตรวจสอบประวัติหรือความเกี่ยวข้องของกรรมการ	- จัดทำราคากลางอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ ใช้ข้อมูลราคาที่เป็นปัจจุบันและมีแหล่งที่มาชัดเจน เช่น ราคาตลาด ราคากลางของหน่วยงานกลาง (กรมบัญชีกลาง) - บันทึกขั้นตอนการคำนวณราคากลางทั้งหมดอย่างเป็นทางการ - เผยแพร่ราคากลางผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน หรือระบบ e-GP (Electronic Government Procurement) - เปิดโอกาสให้ประชาชนหรือหน่วยงานตรวจสอบข้อมูลย้อนหลังได้	ต.ค. 67 - ก.ย. 68	ไม่ใช้งบประมาณ	ทุกฝ่าย/ส่วนที่เกี่ยวข้องกับ การจัดซื้อจัดจ้าง